SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 90. V Ljubljani, v sredo 22. aprila 1885. **Letnik XIII.**

Nova zdravilnica na stari Dobrni.

Odbor „družbe duhovnikov Lavantinske škofije“ je nedavno razposlal „enajsto letno poročilo“ z računom za 1884. Iz istega se razvidi, da je to podporno društvo imelo 261 udov, ako odšteješ šest lanskega leta umrlih društvenikov. Podporo vzprejelo je 36 duhovnikov v skupnem znesku 2193 gld., posamezniki dobivali so po 30 do 100 gld. Koncem preteklega leta preostalo je imetja za 52.634 gold. 81 kr.

Za tekoče leto 1885 bo rednih dohodkov blizo 3000 gold. Te bodo stroški daleč presegali, vzlasti vsled zidanja društvenega poslopja na Dobrni. Odbor namreč poroča, da mu je občni zbor že 1879 naložil, pridobiti primerno posestvo, naj bi ne bila vsa vstanovnina malone jedino v državnih listinah založena. Ker pa pri sedanjih nepovoljnih razmerah gospodarstvenih polja in vinogradi ne obetajo haska, zatoraj je odbor izvršitev naloge odkladal od leta do leta. Še le 1884 mu je došla ponudba, po njegovi misli namenu družbe vsestranski primerna.

Poročilo pravi, da po raznih škofijah ali že imajo ali si prizadevajo, po zdravstvenih krajih napravljati zavode za duhovnike bolane in bolehave ali po hudih boleznih mirú in krepčalnega zraka potrebne. Toplice na Dobrni pa zdravniki jako priporočajo ne le zavoljo kopelji (+ 30° R.), ampak še bolje z obzirom na vlažni in blagi zrak v mirnem, goratem zavetji.

Gledé na vgodne zdravstvene razmere je, piše odbor, župnik Dobrnski, veleč. g. duhovni svetovalec in dekan Gajšek, odboru stavil predlog, družbi brezplačno prepustiti za tako hišo zeló primerno, njemu lastno zemljišče z gojzdom, poleg tega je travnik, ki se že pripravlja za vrt, vse blizo farne cerkve in z razgledom po prijazni dolinici topliški; sveta je okoli 3600 kvadratnih metrov. To posestvo je pred nekterimi leti za 650 gld. kupil znani g. grof Mensdorf, kteri si je tukaj namenil sozidati letograd, toda od svojega sklepa je odstopil, a zemljišče prodal g. Gajšeku.

Dosedanji lastnik prepustil je družbi že pripravljeno stavbarsko tvarino, prevzel nadzorovanje in skrb, da se delo po ceni in pošteno dovrši. Odbor je ponudbo vzprejel ter posestvo dal prepisati na ime družbe duhovnikov.

Torišče za hišo-zdravilnico je ravno nasproti župniškemu stanu, in sicer ob hribčeku, na kterem sloni „villa Adamec“, nova hiša bo stala med omenjenim poslopjem in med sosednjim, ki se „villa Styria“ imenuje. V hramu bode (kapelica), osem precej prostornih sob, kuhinja s primernimi shrambami.

Tukaj se bode, da dopisnik rabi besede odborove, družbenikom za nekaj časa dajalo primerno stanovanje ali namesto ali zraven podpore. Izbe pa, ki jih družba ne bode potrebovala, bodo se, kakor skušnja uči, lahko dajale v najem, ker je mnogo topličarjev, kteri ljubijo tihoto, kakoršne po ostalih velikih hramih ne nahajajo. Za slučaj vnajemljenja vseh prostorov bo poslopje dajalo toliko čistega dohodka, da bode se založeni kapital primerno obrestoval.

Iz priložene po fotografiji posnete tiskane popobe, lahko, gosp. vrednik, zasledite prostor za novo društveno hišo. In pač skoro ni treba posebej dostavljati, da bo ta zdravilnica — „villa Borromaea“ — dobro došla imenito še duhovnikom iz sosednjih in ostalih krajev. Društva sama bodo zamogla potrebnim svojim članom najemati stanišče v rečenem poslopji, ako se hočejo ravnati po geslu: „Svoji k svojim!“ Tako bi bila hiša široko odprta v prvi vrsti vsakemu duhovniku.

Danes zjutraj so začeli kopati prostor za zid, in ob poldne, ko je vtihnil zvon, je veleč. g. dekan blagoslovil temeljni kamen. V svojem ogovoru do delavcev in do ostalega občinstva, ki se je bilo v znatnem številu, med njimi čast. g. župnik Križan, zbralo, je omenil, da je vsako delo brez pravega vspeha, ako delavcev ne podpira Bog, zategadel smo se danes na poseben način priporočali Gospodu za blagoslov, a od strani „zidarjev“ zahteva se poštenost, dobra volja in veselje, ker le na taki podlagi zamore svetost božja sodelovati.

Po končanem opravilu obredoslovnem okrepčali so delavci svoje ude, in tudi navzoči mladeži šolski je darežljiva roka dekanova postregla za primeren grižljej. A nedolgo potem je pošta prinesla poročilo, s kterim preč. gosp. Kosar, kakor predsednik skraja imenovanega društva, naznanja, da je dné 14. aprila obhajani občni zbor g. Gajšeku za njegovo „dobroto soglasno izrekel srčno zahvalo ter ob enem odboru naročil, to priznanje in zahvalo prijaviti“.

Da je g. dekan veščak v stavbarstvu, to dokazuje med ostalim lična „villa“, ki jo je postavil pred nekterimi leti. Sedanji njeni lastnik se je za njo potegoval in tudi kupil še nedodelano, samo da si je po tem potu pravico do iste priboril in zagotovil ob pravem času. Ker pa „več oči več vidi“, tako sodi spretni gospod stavitelj, zategavoljo je sostavil poseben stavbeni odbor, v kterega je zbral skušene strokovnjake. N. pr. gg. Brauner, Brezljan-Pintar, vrtnar Wokau, te osebnosti niso znane samo pri nas, zatoraj jih smemo ovaditi po imenu. Razumeva se pač samo ob sebi, da je v tem odboru tudi stavbarski voditelj gosp. Grein, tisti, ki je lani postavil farno cerkev v Grižah, nektere pa že poprej v Ljubljanski škofiji in po Bosni; njegovi delavci so na dobrem glasu.

Stavbeni odbor, ki se vé da brezplačno posluje, bi še rad prizanašal društveni blagajnici, zatoraj je sprožil ne ravno napačno in slabo misel, rekši, naj bi potrkal na dobrotna srca, kar si usoja storiti s temi vrsticami. Ker je pa vrli „Slovenec“ s samim priobčenjem skromne te prošnje postal velik in prvi podpornik podvzetju, bodi mu vedno izrečena dostojna zahvala! Sicer bo pa le ljubi Bog plačnik njemu, kakor vsem ostalim dobrotnikom, ki se bodo blage volje trudili s prinašanjem „kamenja“, bodi že zlato, srebrno, bakreno ali celó papirnato, in tako pomagali zidati vse podpore vredno zdravilnico na Dobrni.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

Kakšne dohodke imajo kmetje?

(Dalje.)

Živinoreja.

Glavne dohodke imajo kmetje od živine, na večih krajih še druzih dohodkov nimajo ne. Žita nimajo povsod za prodaj, in kjer ga imajo, ga mo-

---

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ drugi dodatek.

(Dalje.)

V čem pa ima obstati oni mir, kterega nam je prinesel Jezus Kristus iz nebes na zemljo, mir, kterega nam svet ne more ni dati, ni vzeti? So morda le pesniki izključeni od tega mirú, li zanje ni odrešenja? Kaj toraj pomeni: med dvômi, zmotami viseti, in sicer med takimi, da je boljše ne biti, kakor biti. Ali res ni človeku iz teme, iz nesreče nobenega izhoda, da bi spet mu zažarila zarija upanja? Človeku, pravim, kaj pa katoličanu, kaj pa katoliškemu duhovnu? Ali ga nam je morda beročim te besede abstrahirati od katoličana, od duhovna? Zakaj pa, ko tako govorjenje celó ajdu ne pristoja? Lirična pesen je ta, izražene so v njej misli, čuti pesnika samega, a vemo, da ta pesnik je katolišk duhoven, kteremu nalaga dolžnost, razganjati temo, nevednost in dvom, s tem, da oznanjuje resnico nam razodeto po Sinu Božjem, kteremu je naloga, poklic, umirajoče tolažiti s sladko nado na večno življenje, prigovarjati jim, naj bolezni in bolečine, celó smrt sprejmó z vso vdanostjo in potrpežljivostjo iz rok Božjih. Ne zahtevamo nikako, naj bi bile pesni katoliškega duhovna za altar, ne za molitveno knjigo, a zahtevamo pa z vso pravico, da nimajo biti nasprotne resnicam svete vere, ne nasprotne onim načelom, ktera mora že po svojem poklicu pesnik priznavati kot edino prava. In kaj si bo mislil prostak, slišavši duhovnika na tak način obupovati in žalovati? Ako o n, mislil si bo, ki je poklican druge učiti in tolažiti, ne najde leka svojim ranam v veri, kaj pa m i? Ali morda misli pesnik, da laž, da krivi nazori, izraženi v vezani besedi, niso ravno tako pogubni, in morda še bolj, kakor izraženi v besedi nevezani? Morda veljá za pesnike druga dogmatika, druga filozofija, druga morala, druga resnica, kakor za nepesnike? Človeštva stvariti nikar! strašne besede med kristijani, od kristijana kristijanom rečene! Človeštva stvariti nikar! potem, ko se je Bog sam včlovečil in človeka povzdignil do časti božanstva samega, potem ko je Bog za človeštvo trpel; prelil svojo lastno kri! Potem takem bi pač tudi katoliška cerkev ne smela blagoslavljati zakonov, ki se sklepajo v množenje rodu človeškega; ne, prepovedati bi morala vse druženje, da se že po enem rodu zatré ves zarod nesrečnežev! Ne vé li pesnik, da s takim govorjenjem krščanstvo in njegovo moč popolnoma prezira, da daje nezaupnico Jezusu Kristusu in njegovemu odrešenju! In tak hoče biti duhovnik, namestnik Jezusa Kristusa?

Da, predrznem se trditi, da težko imamo v slovenskem slovstvu pesen, ki ima manj katoliškega značaja, kakor je pesen: „Človeka nikar!“ In zdaj pa naj sodi katoliško društvo samo, s kako pravico si je štelo v dolžnost t a k o pesen zagovarjati proti moji kritiki. Gorjé ti, katoliška cerkev, ako boš imela t a k e branitelje. Toda vem, kaj je zapeljalo katoliške zagovornike našega pesnika. Najbrže so ti-le verzi:

Ne bom umrl!
No duhu poženó peroti,

rajo po nizki ceni prodajati; kako živinče imajo pa med letom povsod na prodaj in živina ima zmirom primeroma visoko ceno, ker Amerikanci pri živini ne morejo dosti nagajati.

Zategadel pravijo nekteri: Pustite polje in pečajte se le z živinorejo. A to ni prav. Nekteri kmet se morda res preveč s poljem ukvarja, in marsikteri se premalo meni za živino, ali sploh mora kmet gledati, da si vsakdanji kruh sam prideluje. Skrbeti mora kmet, da ima kolikor mogoče najmanj stroškov. Kmet bi ne. bil več kmet, ko bi si moral kakor kupec ali rokodelec ves živež kupovati. Po nekterih krajih tudi nimajo drugačne stelje kot slamo in slama je gotovo najbolja stelja.

Nekteri pravijo, sejte trgovske ali drage rastline. Taka trgovska rastlina je hmelj. Res je, da se pri takih rastlinah dosti zasluži, če jih le malokdo sadí. Ko bi se pa zeló sadile, bi manjkalo kupcev in zaslužka bi ne bilo nič. Sploh se pa cena takim rastlinam kaj lahko podere. Na Českem so se kmetje prav zeló pečali s sladkorno peso, ki so jo fabrikam prodajali. Lani je pa cena sladkorju zeló pala in kmetje pese še za polovično ceno niso mogli prodati.

Nekaj bi pa kmetom vendar-le svetovali, in sicer, da bi se bolj poprijeli sadjarstva. S sadnim drevjem ni dosti opraviti, zategadel se na polji in pri živini nič ne zamudi. Pri sadji je dosti veselja, dosti vžitka. Sadje je dobro za dom in če ga je kaj več, tudi za prodaj

Tudi bi radi svetovali, da bi kmetje za živino bolj skrbeli, pa tega ne storimo, ker vemo, da bi naš svèt nič ne pomagal. Naši kmetje so večinoma zadolženi; zategadel morajo vsako živinče, ko se nekoliko poredi, prodati, da obresti plačajo. Na Pruskem imajo zdaj manj živine kot pred 80. leti, akoravno je zdaj veliko več ljudi. Najbrže je tudi pri nas na Kranjskem taka. Le poglejte v hlev hudo zadolženega kmeta: v kotu je nekaj živine, in sicer take, da bi bilo skoro nevarno, se jej z žveplenkami bližati. Pri nas je tedaj, dokler bodo kmetje v dolgu, umna živinoreja nemogoča.

Ako je živina slaba, ako živine manjka, tudi gnoja manjka. Zategadel rečemo, kolikor več je dolga, toliko bolj pusto, toliko bolj nerodovitno je polje.

In da se vsa podoba razdejanja pokaže, rečemo, kolikor več je dolgá, toliko bolj izsekani so gojzdi. S tem pridemo do tretjega odstavka.

Dohodki od gojzdov.

Z gojzdom navadno ni nič dela in vendar se vsako leto more nekaj brez škode izsekati; poleg tega se dobiva iz njega tudi stelja. Kdor ima dober gojzd, plača lahko vse stroške pri gospodarstvu iz dohodkov od gojzda in gojzdu se nič ne pozná. Ali koliko je še kmetov, ki bi imeli lepe gojzde! Povsod je že zeló izsekano in če kje na lep gojzd naletiš, smeš soditi, da ni kmetsk.

Zakaj so gojzdi izsekani? Zato, ker se kmetje smejo in ker se večjidel morajo zadolževati. Ako dobi zemljišče z lepim gojzdom zapravljivec v roke, se kmalo dobi tudi „dober prijatelj“, ki na gojzd rad posodi brez vsake intabulacije in gojzd je vničen. Drugi mora velike dote odštevati; ker nima gotovega denarja, si misli, bolje je iz gojzda prodati kot v dolg zlesti. Tretji je zadolžen; obresti se morajo plačati, hajdi v gojzd. Tako se gojzd polagoma, včasih pa tudi naglo izseka.

Nekdaj so bili gojzdi večidel občinski. Vsaka občina je imela gojzd, iz kterega so občani dobivali les za kurjavo in stavbo. Če je kdo še tako ubožal, les za dom je imel vendar-le; zdaj bodo pa morali kmalo tudi tisti, ki imajo največe grunte, les kupovati, reveži pa vedno zmrzujejo. Se vé, da so prej marsiktere občine z gojzdom slabo gospodarile, ali to bi se jim bilo lahko zabranilo. Zdaj se pa zadolženim kmetom ne more zabraniti, kajti ko bi se jim prepovedalo gojzd briti, bi ne mogli obresti plačevati in boben bi precej pel. Vendar so pa občine veliko bolje gospodarile, kakor zdaj posamezni gospodarijo. Tega ni treba dokazovati; vsak star mož vé pripovedovati, kako so bili včasih gojzdi zaraščeni in vsakdo vidi, kako so zdaj iztrebljeni. Poglavitno je pa, da so prej gojzdi služili vsem, tudi revnim kmetom, zdaj pa koristijo večidel le lesnim trgovcem in upnikom.

Ako je pa bila morebiti v kterem kraji potrebna razdelitev gojzda, preskrbeti bi se bilo moralo, da se kmetski hiši nikdar ne smé potrebni les vzeti ali kar je vse eno, da se kmetska hiša ne smé zadolževati, kajti kedar se pričné zadolževanje, pričné se tudi vničevanje gojzda.

Koliko vničenje gojzdov škoduje, vé vsakdo. Manjka lesa in stelje, brez tega pa kmetje ne morejo shajati. Zaraščeni gojzdi zadržujejo mokrino, ter jo le polagoma oddajajo po studencih, po izsekanih gojzdih se pa ob deževji voda naenkrat odteče in nastane povodenj, po leti pa vode pomanjkuje. Kjer so gojzdi iztrebljeni, tam ima veter hujšo moč ter odnaša prst in kmalo se pokažejo gola rebra. Če se bodo gojzdi še nekaj časa tako vničevali, bo kmalo povsod tako, kakor na Krasu, kjer se ne vidi druzega kot skala pri skali.

Iz tega je razvidno, kam nas je pripeljala pravica dolg delati. Živine je vedno manj, polje zgublja rodovitnost in gojzdi se spreminjajo v Kras. Mala Azija je bila nekdaj jako cvetoča in rodovitna dežela. Ko so pa kmete oderuhom v roke dali, se je pa kmalo spremenila v puščavo. To tudi naše lepe domovine čaka, če ne pridejo kmalo druge postave.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. aprila.

Notranje dežele.

Danes ob 12. uri zbrali so se državni poslanci okoli cesarjevega prestola, da slišijo prestolni govor, s kterim se bode sklenil zopet jeden oddelek v zgodovini avstrijskih narodov — šestletna dôba *državnege zbora* pod vlado grofa Taaffeja, ki je neki Nemce zatirala in Slovanom bila prijazna. Nemce zatirala ta vlada ni, Slovanom prijazna pa tudi ni bila ravno izvanredno. Edina lastnost, ktero si je pred 6 leti sama zapisala na svoj prapor, je lastnost pravičnosti, s ktero se Taaffjeva vlada v resnici ponaša. Ta šestletna dôba je jako pomenljiva v zgodovina našega cesarstva, kajti prvi drdržavni zbor je to v skoraj dvajsetih letih, da so se ga vsi avstrijski narodi vdeležili. Boja za narodnost doživeli smo v dosedanjem državnem zboru veliko, morda še preveč; resnega dela na zboljšanje narodnega gospodarstva, na znižanji davka, na odpravo nedostatkov, ki kmeta od vseh strani do krvi žulijo, pogrešali smo pa jako občutljivo. V tem smislu delalo se je veliko premalo. Naš dosedanji državni zbor pečal se je preveč s filozofijo in premalo s dejanskim življenjem. Človek mora imeti najprej hrano, potem še le naj se spušča v razprave, od kterih nima krajcarja dobička in kdor brez dobička dela, nespametno dela, ker se mora v valovji narodnega prometa potopiti. Nadjati se hočemo, da bode današnji slovesni sklep državnega zbora ob enem tudi sklep mednarodnostnemu prepiru; nadjati se hočemo, da bodo Nemci sprevideli, da nam delajo krivico in bodo pot spravedljivosti nastopili v bodočem državnem zboru; nadjati se hočemo, da bo bodoči državni zbor vse svoje moči na to obrnil, kako da se bo kmetu njegovo neznosno stanje polajšalo; kako da se mu bode vsaj nekoliko davka odpisalo, namesto da se mu zvikšuje; kako da naj se obdači gotovina in posojeni denar, za kterega se oderuhu ni treba v potu svojega obraza mučiti, kakor kmetovalcu, da mu črno pred očmi postaja. Toda kaj bi naštevali, kaj se še vsega nadjamo, ker je še toliko reči, ki nas prav v srce bolé, da bi niti prostora zadosti ne imeli, če bi vse razkladati hotli. V prvi vrsti se mora pomagati stiskanemu kmetu, v drugi pa obubožani deželi, da se ji dajo potrebne železnice in vsega tega nadjamo se od bodočega državnega zbora.

Bodoče *volitve za državni zbor* trajale bodo menda po celi državi le eden teden, in sicer od 8. do 15. junija, če je „Politik“ prav podučena, ki na dotičnem mestu trdi, da ji je poročilo došlo iz jako zanesljivega vira. Da bodo volitve tako kratek čas trajale, ima več vzrokov, ki nikakor niso napačni. Vlada menda sama želi, da se jim čas kolikor se le dá, okrajša, da se tako razburjenosti tla odtegnejo. Ravno v avstro-ogerski monarhiji smo v najnovejšem času preveč žalostnih in krvavih skušenj pri volitvah doživeli, da bi si v resnici želeli podaljšanje volilne dôbe. Dalje bodo volitve ravno v času, kedar se za kmeta veliko delo po malem že pričenja, in sicer košnja, žetev pa tudi ni že več daleč od Kresa. Ječmen navadno že zori okoli sv. Vida. Da se pa ob času volitev delo rado zanemarja, ker je vzbujena strast veča, kakor pa veselje do dela, je tudi znano. Škodo pri tem ima le kmet, drug nihče; toda tiste mu nobeden ne povrne. Vlada je tudi to sprevidila in je volilno dôbo po možnosti okrajšala.

Levičarji nekaj nameravajo, s čemur mislijo celó presvitlemu cesarju kljubovati. Posvetovali so se na Dunaji, ali bi se vdeležili današnjega slovesnega zaključenja prestolnega govora ali ne. Prav bi bilo, če bi jih res ne bilo, bi saj presvitli cesar spoznal, kakošne tiče da ima na levi strani poslaniške zbornice.

Za *prestol českega metropolita* priporočen je menda presvitli kroni na prvem mestu Budějoviški škof grof Schönborn, kakor so že vgibali razni časniki takoj po smrti kardinala Schwarzenberga.

„Köl. Ztg.“ spravila je nekaj na dan, kar nima ne nog ne glave. Mislite si, *Avstrija* naj bi prevzela po njenih zmedenih mislih ulogo posredništva med Rusi in Angleži v Afganistanu, in to po angleški priprošnji. Angleži, tako piše imenovan list, si niso upali v Berolinu prositi, nadjaje se, da jim spodleti in so se rajši obrnili na Dunaj do grofa Kalnokyja. Kaj jim je Kalnoky odgovoril, časnik pač ne pové. Dunajski listi pišejo, da je ta bosa, popolno bosa, kar je tudi prav vrjetno. Kaj neki bi se Avstrija med azijaške homatije vtikala, saj ima svojih zadosti! Tukaj bi ne bilo treba le dobrih besed, temveč tudi vojakov in oborožene mornarice, če bi dobre besede ne izdale. Vse to stane pa veliko denarja, tega nam pa ravno najbolj primanjkuje. Sicer

---

Ki jih iz dôla solz in zmot
Razvije na skrivnostno pot —
Kam? Tèbi hitel bo nasproti,
Da énkrat tvoj obraz bi zrl,
Da zrl bi solnčnojasno lice,
Obráz ljubézni in resnice! . . . .

V teh besedah, res, izražena se zdi ena, da tako rečem, najbolj krščanskih resnic: gledanje in vživanje Boga od obličja do obličja, v čemur obstoji naš vzvišeni konec v Jezusu Kristusu. Res, lepe besede, eminentno katolišk nauk! Da bi le pesnik drugje ne podiral, kar je tù sezidal. In to je storil na koncu, kjer nam toži, da visí med dvomi in zmotami in sicer takimi, ki ga v obup ženó. Sv. pismo pa in katoliška cerkev nas učita, da ne more nikdo Bogu dopasti, ter priti do vživanja Božjega obličja, kdor ne veruje. To vero pa opredeli apostelj s temi besedami: Et autem fides sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium. Ta vera tedaj ne pozná ne zmot in tudi ne dvomov, najmanj pa tolikih, da bi človeka onesrečili in v obup gnali, ta vera je sama jasnost, evidentnost. Kdor v zmotah in dvomih obupuje, nima upati, da bo enkrat zrl v Božji obraz, obraz ljubezni in resnice. Ni toraj katoliško društvo videlo, v kako nasprotje se je pesnik s svojimi obupnimi dvomi in zmotami postavil s to temeljno resnico vsega krščanstva? A ne le samo to; z onimi besedami je pesnik ob enem tudi izrazil najodurniši skepticizem, kakor da bi res ne bilo človeku mogoče v tem življenji resnice vsaj toliko spoznati, da bi se zamogel pomiriti in odtegniti se brezdnu obupa; a ta skepticizem ni le smrt vsemu duševnemu življenju, ampak spodkoplje tudi temelj, na kterem sloni pozitivna vera krščanska.

Kak pomen ima toraj pesnikovo zrènje v obraz Božji? V tej pesni gotovo ni krščanskega pomena, ker tega odvzame pesen sama, s tem ni nikako dokazan krščanski značaj pesni. O gledanji in vživanji Božjega obličja govoré večkrat tudi panteisti, in sicer prav podobno nam; in to si lahko razlagamo iz nazorov panteističnih. Po teh namreč je duh človekov prav za prav del, ki se je ločil od božje substancije (božjega bitja), iz nje izšel, kakor iskra iz ognja, ter se v individualnosti (osebnosti) pojavil. A ravno zato, ker je duh del samega božanstva, se po smrti, kjer se individualnost zgubi, spet povrne v neskončno božjo substancijo, s ktero se spet v eno celoto spoji, v eno bitje združi. In tako je res dosegel popolno zedinjenje z Bogom, a se vé, da to je bistveno različno od onega, ktero uči krščanstvo; ker po panteizmu zgubi duh popolnoma svojo individualnost, kakor kaplja vode v morji, a po krščanstvu bo naša duša po zedinjenji z Bogom ravno tako individualna in prosta kakor je zdaj, jaz ostanem jaz — ne bom se vtopil, ampak v Bogu veselil s svojo osebnostjo.

Najbrž se je tudi naš pesnik tega panteističnega duha nekje navzel; nemogoče vsaj ni, saj na pr. sam Stritar, dasi mu veje iz vsake druge vrste panteizem, govori navidezno ali vsaj sili se govoriti tako krščansko, da, ako iztrgaš iz njegovih pesni in spisov posamne stavke, se ti zdé bolj krščanski in pravoverni, kakor sam evangelij. Vsakako pa smatral je naš pesnik nazorovanje o zrènji v božji obraz, kakor si v pesni izraža, za popolnoma zakonsko dete, spočeto in rojeno iz duha Kristusove vere, a ker ni spoznal bistvenega razločka med krščanskim in panteističnim gledanjem božjega obličja, se je kmalo potem s svojimi dvomi in zmotami izdal in tako pokazal nezakonitost svojega deteta. Vendar pa, če ni pesnik v svesti si bil tega velikega nasprotja, zaslediti ga je moralo vsaj katoliško društvo, predno je prevzelo častno nalogo tako od-

pa ne vemo, kako in kaj bi neki Avstriji kazalo vtikati se v osrednje azijatske homatije, kjer bi ji nikdar ne kazalo krajcarja dobička, pač pa škode mnogo. Zraven je pa še mogoče, da bi si s posredovanjem mnogo sovraštva na glavo nakopala, kterega prav toliko potrebujemo, kakor trna v peti; toraj takega posredovanja Angleška ne more zahtevati od naše dobrovoljnosti.

Vnanje države.

Dolgo časa po nesrečnem letu 1866 so ljudje po svetu otrobe vezali ter zatrdovali, da je Avstrijce pri Kraljevem Gradcu „pruski učitelj“ premagal; še le čez dolgo se je svet vendar prepričal, da je krivda bila nekje drugej. In naj bi bila res to čudo pruska šola dovršila, bila bi za Avstrijo resen opomin prusko šolo posnemati, ne pa se od nje z močno skrbljivostjo oddaljevati. Oglejmo si toraj malo *prusko šolo* in sicer, ker je napredek v šoli mnogo odvisen od nadzorništva, oglejmo si danes samo tega. Na Pruskem imajo dve vrsti nadzornikov, kakor sicer povsod, kjer framasoni ne gospodujejo, tako n. pr. v Belgiji na Francoskem in drugod. Svetnih okrožnih šolskih nadzornikov (Kreisschul-Inspectoren) je 181 in od teh je 69 luteranskih, 112 pa katoliških; tem pridanih, pa po okoliščinah bolj nestalnih je 720 okrožnih duhovnih nadzornikov in od teh je 631 luteranskih, 89 pa katoliških. Svetnih krajnih šolskih nadzornikov pa je 1270 in sicer 581 luteranskih, 689 pa katoliških. Duhovnih krajnih šolskih nadzornikov pa 9668 in sicer 7306 luteranskih in 2362 katoliških. Iz tega je razvidno, da v popolno katoliških deželah je okrožnih šolskih nadzornikov res silno malo, le 89, namesto da bi jih bilo blizo 240. Pri krajnih šolskih nadzornikih je sicer 2362 katoliških duhovnikov nadzornikov, a tudi tù jih je nekako za celi tisoč premalo. Pustimo opazko, da je katoliško prebivalstvo na Pruskem mnogo odškodovano, na strani; a vendar je le 2451 duhovnikov, ki so ali okrožni, ali okrajni šolski nadzorniki. Nasproti pa je 7937 okrožnih in krajnih nadzorništev, ki jih imajo v rokah luteranski duhovniki; res so luteranski duhovniki, a vendar so — duhovniki. Sploh je izmed 11.830 okrožnih in krajnih in šolskih nadzorništev 10.388 nadzorništev v duhovnih rokah! In vendar pri tolikoštevilnem duhovnem nadzorstvu se Prusija ne bojí za svojo mladino, da bi se ji spridila ali premalo učila; nasproti pa je prepričana, da je šola in šolsko nadzorništvo v dobrih rokah. Na Dunaji izhajajoči „Christlich-pädagogische Blätter“ pristavljajo: „Drugače je pri nas v Avstriji. Tù mora od naučnega ministerstva do ravnatelja vaških šol vsak skrbno na to paziti, da duhovščina prevelikega vpliva v šoli ne dobi, kakor da bil bi obstanek Avstrije od tega odvisen.“

Nemci so do poslednjega časa mislili, da jih bo Angleška ali pa vsaj Rusija poklicala za posrednika na azijaško bojišče, toda, kakor je iz vsega do sedaj razvidno, menda ne bo nič iz tega in se v tem smislu tudi Nemcem že samim dozdeva. Ali jim je žal, da niso za posrednika že poklicani, se ne da ravno natanjko določiti, ker je današnji čas sploh tako vrejen, da človek z besedami svoje misli prikriva, nekaj kislega grozdja se pa vendar le čuti po izjavah velikonemških listov v tej zadevi. Ker jih do sedaj še nihče ni klical na posredovanje, so se sami izjavili, da Angležem nikakor ne gredó za mešetarja, ker jim je Rusija mnogo bolj pri srci, kakor pa oddaljena Angleška in bi bila škoda, ktero bi Nemci po Rusih imeli, če bi se poslednji prav razhudili, mnogo zdatneja, kakor pa ona, ktero bi jim Angleži sami prizadeli. Koristi, pravijo, bi nobene ne imeli. sovraštvo bi si pa po oni strani prav izvestno nakopali na glavo, naj že bo potem od te ali pa od one strani. Kar naprej se pa že izjavljajo, da če tudi bi bili poklicani za posredovanje, ne bi na nikak način tako posredovati smeli, da bi se Rusom krivica godila. Vsled tega bi pa na Angleškem strpljive razmere zopet razpadle, ktere so se z veliko težavo ravno kar med Nemško in Angleško napravile. Da Nemcem prijateljstvo z Rusi niso le prazne marnje, temveč resnica, spričuje nam po drugi strani Bismarkov napor, s kterim želi na vsak način skleniti pogodbo med Rusijo in Nemško, da se bodo ubegli hudodelci medsobojno izročevali kazenski oblasti. Iz Nemškega, pravijo, da malo hudodelcev na Rusko pobega, tolikanj več pa da jih pride iz Rusije na Nemško. Nemška bi bila toraj v tem smislu kakor nekaka policijska podružnica ruske države, ktera bi ji pobegle politične in navadne hudodelce lovila in na Rusko pošiljala. Nemci se taki beriški bodočnosti silno ustavljajo, Bismark se pa za njo poteguje, in pravijo, da mu jo bodo menda v državnem zboru spodbili.

Francosko ministerstvo se je že toliko omajalo, da se je finančni minister Clamageran svojemu poslovanju odpovedal zarad bolehnosti in ga bodo nadomestili s tem, da bo minister javnih del Sadi Carnot njegovo delo prevzel ter bo oboje opravljal. Ta odpoved je v Parizu neznansko osupnila in to tem več, ker o bolehnosti finančnega ministra ni do sedaj nihče kaj vedel, temveč vsi sodijo, da bi bil zarad svoje putike, ktera ga tù pa tam nekoliko lomi, še prav dobro ministrovati mogel, če bi se bil ravno s svojimi tovariši bolje porazumljevati zamogel. Posebno novo posojilo, ktero je finančni minister nameraval, da bi bil s tistim „male državne kljuke“ poravnal, mu je menda stališče spodneslo, ker se je Brisson temu vstavljal edino le iz tega namena, češ, posojilo ravno pred volitvami je jako sumljivo in si ga bodo ljudje jako nevgodno razkladali. Dalje je bila menda tudi neka prememba na višjih uradniških mestih povod razporu, ktero je finančni minister za-se zahteval in se mu ni hotla dovoliti. Sicer bodo pa Francozi kljubu temu prav dobro spali, kajti spremembe pri ministerstvu so po nekterih deželah dandanes tako na dnevnem redu, da je konečno pač vse eno, ali je ta minister ali pa oni. Med temi deželami pa Francoska ni ravno poslednja. Nekdaj je bila Turčija, kjer so vsaki mesec ministre menjali, sedaj se je pa ta razvada na Francosko preselila. Kolikor je do sedaj v teku štirnajst let ministerskih predsednikov bilo, je bil le jeden blizo dveh let, vsi drugi so se pa navadno okoli leta vzdržali.

Nubar paša je v Egiptu menda tudi že odgospodaril. Mož, ki je šel tjekaj iz Londona, da se bo ob svojem času z angleško pomočjo na prestol namestnega kralja vsedel, spridel si je s svojo brezobzirnostjo vso bodočnost. Včerajšnji telegram namreč poroča, da so se medsobojne razmere med Angleži in Francozi zarad samovoljnosti egiptovskega redarstva, ktero je francoski v Egiptu izhajajoč dnevnik „Bosphore Egiptien“ vstanovilo in se tujih prostorov v nenavzočnosti francoskega konzula polastilo, silno napele in Francozi ne bodo prej odjenjali, da jim Angleži zadosté s tem, da se Nubar odpové vladi in gré. On je tisto ustavo lista zaukazal, on je zapovedal, ali pa vsaj provzročil, da so egiptovski beriči v francosko posestvo s silo vlomili brez dovoljenja francoske oblasti in on mora dati za to zadostenje s tem, da sam odstopi. Ali bo odstopil ali ne, je pri dokazani slabosti Angležev v Afriki drugo vprašanje. Francozi ta odstop od Angležev zahtevajo, tega pa ne pomislijo, da to ni le od Angležev samih odvisno, temveč tudi od Egipta. Je že res, da je ta pod angleško vrhovno komando, kljubu temu pa ima vendar Egipt tudi še nekaj govoriti. Po drugi strani se pa zopet ne dá tajiti, da je vsled tistega koraka egiptovskega redarstva francoska veljava po celi Afriki in po celem iztoku veliko na škodi in na popravo te morajo Francozje gledati, ako hočejo da bo njihova beseda po onih krajih še kaj veljave imela.

Izvirni dopisi.

Iz Šmartna pri Cerkljah, 20. aprila. Kakor prerok Jeremija na razvalinah Jeruzalemskih, stojim danes na žalostnem pogorišči, iz kterega se tù pa tam izpod groblje še vedno dvigne kak smradljiv sivkast dim, in žalujoč premišljujem minljivost vsega posvetnega. Ravno sem mislil pričeti premišljevanje ali je škoda na klaji in žitu, ob ktero so ljudje pri groznem požaru prišli, večja ali pa ta, ki jo je vrhove vrtov preskakovajoči plamen napravil na razpokavajočem se sadnem drevji, ktero je tudi silno osmojeno in še celó trava pod tistim na več krajih popolnoma vničena, kar se pripelje kočija v vas. Aha, so že tukaj, sem si mislil, cenilci banke „Slavije“, pri kteri je bilo 11 gospodarjev zavarovanih za jako pohlevno svoto 7750 gld., če tudi storjena škoda še enkrat tolikanj znaša. Pripeljala sta se cenitelja pogorišče ogledavat, škodo cenit in ubogim pogorelcem, ki nimajo kaj v usta djati, prvo pomoč delit. Vcenjevanje je šlo jako ročno spod rok. Ker je ogenj tako točno izršil svoje delo, da je lesenina vsa zgorela in niti kaj prida oglja ni ostalo, se tudi tisti dragi ogorki niso v poštev jemali, kteri kmeta neizrečeno bolè, ako se mu od zavarovane svote odtezajo, kar imajo pa nektera zavarovalna društva v navadi. Razun gospodarja Gašperlina, ki je bil preveč nespametno zavarovan, dal si je namreč tudi strope, klopi, duri, vrata, okna, stopnice in drugo lesenino po hiši, veži in kletih zavarovati ter mu je vsled dobrega zidovja in potlakanih stropov nepoškodovano ostalo, bodo vsi drugi polne svote izplačane dobili v teku štirinajstih dni. Vsak po nekaj desetakov za prvo potrebo smo pa že danes na roko dobili. Prav lepa hvala banki „Slaviji“ za vestno in hitro pomoč, kajti dvakrat dá, kdor hitro dá. Naj bode najtopleje priporočena.

Domače novice.

(Za dolenjsko železnico) prosili so včeraj slovenski poslanci grofa Taaffeja, ker so šli zopet na Dunaj k sklepu državnega zbora, ki je danes. Pridružila sta se jim gg. Kušar in Murnik. Grof Taaffe je nekaj obljubil, kedar se reši prošnja za priprave njene; pripoznal je popolnoma njeno potrebo.

(Baroninja Winklerjeva) povrnila se je iz Reke, kjer je prebila tri tedne pri bolnem sinu, gojencu v c. kr. mornarski akademiji, kteri je ondi za smrt zbolel. Sedaj že okreva.

(Podpore) za obrtne šole dovolil je naučni minister pri nas sledeče za leto 1885: obrtno-izobraževalni šoli v Ljubljani 300 gld., v Rudolfovem 500 gld., v Tržiči 300 gld., v Kranji 200 gld. in v Kočevji 110 gld. Kaj bo le na to kranjska „šporkasa“ rekla, ki ima za Kočevarje, za „Liedertafel“ in za „Schulverein“ vedno največjo mero pri rokah.

(Tivolski park) jel se je potegovati proti severu, t. j. proti Kozlerju. Razprostrli ga bodo do drevoreda, ki iz Šišenske ceste drži proti Tivolskem gojzdu. Ravnokar izdeljujejo se pota, ki so med novozasajenim drevjem načrtane.

---

ločno povdarjati katoliški značaj te pesni. Toda čas je zdaj, da se s tega daljšega izleta spet vrnem nazaj. Dokazati sem le hotel, da v „Človeku nikar!“ je prvič predmet prošnje nedostojen, ker želja pesnikova, ne le da se ne zlaga z voljo Božjo, ampak se kar naravnost meri na ničevo; drugič pa pesnik iz svoje prošnje izključuje Jezusa Kristusa, ter njegovo odrešenje popolnoma prezira, sploh Bogu Stvarniku in Odrešeniku indirektno izjavlja nezaupnico; tako pogrešamo v tej prošnji bistvene lastnosti prošnje, da toraj prošnja ni prošnja, ni molitev.

Še nekaj znalo bi se mi ugovarjati, namreč da pesnik v „Človeku nikar“ je li izlil žalost in obupnost, s ktero je bilo ravno tisti hip srce mu napolnjeno; koga pa, in bodi še tako kreposten in značajen, koga se od časa do časa ne peloti neka otožnost, kteri se skoraj ne dá vbraniti; v takem trenotku tedaj je tudi pesnik zložil svojo pesen, ktera po tem takem ne izraža objektivnih nazorov, ampak je le nekako bolj izraz trenotnega subjektivnega čuta. Toda kdor tako govori, ne pozná pravega značaja, ne pesništva, ne umetnosti sploh. Ali nam ne vpodobija vsak umetnik v konkretnih, posamnih značajih ali prikaznih splošno veljavnih idej? Epični pesnik izbere si junaka, konkretno osebo, večidel iz zgodovine ali pa iz lastnega poznanja; to osebo nam nariše, domisli ji junaških činov, nasliče v junaku hrabrega boritelja za čednost, ki je pripravljen za idejo žrtovati sebe in kar ima. In prav tako tudi slikar, ko nam hoče slično vpodobiti n. pr. nedolžnost ali drugo idejo, povzame navadno glavne poteze svoji sliki iz obličja osebe mu znane, s ktero je sam občeval in imel priložnost njeno lepoto in duhovit izraz opazovati. To konkretno osebo prenese na platno, njeno lepoto s svojo vstvarilno domišljijo poveliča in ji navdihne idejo, ktero je sklenil vpodobiti. A gotovo namen njegov pri tem je, da kar vidimo v posamni konkretnosti vpodobljeno, prenesemo na splošnost; kakor tudi epik s svojim junakom namerava, da si v njem ogledamo prave splošno veljavne čednosti. Tako tudi lirik, ta se od drugih umetnikov le v tem loči, da peva lastnega srca čute; vendar pa, kar o sebi slika in peva, dobí vlito v vzvišeno podobo lirične pesni, veljavo splošne objektivne ideje, o kteri se imamo vzgledovati in blažiti. Zatoraj kakor naš pesnik uči s svojim vzorno naslikanim junakom, slikar s svojo idealno narisano sliko, tako nam lirik lastnega srca misli in čute vpodobija, da nas povzdiguje, uči in blaži. Lirik, kakor tudi drug umetnik, je učenik, je prerok. Zatoraj pa nič ne pomaga pesnika izgovarjati s tem, da je prenagljen in omamljom od obupnega čuta izlil v zlato posodo pesni to, kar je čutil, da bi si tako srce olajšal, da ni nameraval s tem vpodobljati splošnih nazorov ali naukov. Vsakdo bo v konkretnosti lirične pesni bral izraženo splošno veljavno idejo, názor. Drugače, se vé, da je v zgodovini, ktera nam kaže konkretnost v goli resničnosti; zgodovina posamnim prikaznim ali činom ne podeluje splošne veljavnosti, ker nam le pripoveduje, kaj se je v tem ali onem slučaji pripetilo, kaj delalo, neče pa s tem učiti, da ima to biti vzor ali vodilo tudi našemu delovanju. Tako toraj, da preidemo na našega pesnika, res sicer, da je v „Človeka nikar!“ izražen najpred le obup pesnikov in želja, da bi Bog ne vstvaril nesrečnega rodú človeškega, a v tem konkretnem slučaji obupa in želje nazorjena je ideja, da Bog Stvarnik in Bog Odrešenik vkljubu svoji vsegamogočnosti in modrosti in ljubezni nista toliko zmogla, da bi človeštvu boljše bilo vstvarjenemu biti, nego ne.

(Dalje prih.)

(**Konja vkradel**) z vozom vred je, kakor se nam poroča, nek delavec iz Kamniškega okraja posestniku Pibru v Zalogu pod Ljubljano minoli teden. Pri Vodniku so menda pili, Piber je pa ondi nekoga čakal, da bi ga bil v Ljubljano peljal. Postopač je bil tudi v krčmi. Kar na enkrat se zgubi, ž njim vred pa tudi konj z vozom zgine. V Ljubljani na Dunajski šrangi popusti konja in voz in jo peš po Dunajski cesti proti Moravčam vreže. Konja in voz so spravili k „bavarskemu dvoru“, kjer ga je žalostni Piber zopet našel.

(**Prekrasen čas**) napravil se nam je, da je veselje. Saj ga je pa tudi potreba! Zaželel ga je kmet iz celega srca, da si pripravi polje za jaro setev in sadeže; zaželel si ga je vrtnar in zaželela si ga je zbujena priroda sama. Drevje zeleni pod blagodejnim vplivom toplega solnca, da je skoraj kar videti; zelena trata preobrača se v cvetočo livado, živahni tiči pa oživljajo prekrasne dneve s svojim žgolenjem. Vse je tukaj, kar spomlad s saboj prinaša! Nad bližnjim poljem okoli vasi in mest ferfoče pustovka v sinji višavi, iz ktere po bliskovo pade na miško ali kačo, ki jo je bistro oko globoko pod saboj vgledalo. Še viši v jasne solnčne višave dviguje se večno vesela pevka drobna, rujavoperni škerjanec med tem, ko se takoj za poljem iz zelenečega bukovja že siva kukavica oglaša. Naj se le vsakdo za žep oziroma za denar prime, kedar jo bo prvič slišal in pravijo, da celo leto ne bo brez cvenka! Po sredi vasi pa lahnokrile lastavice švigajo prav po bliskovo okoli voglov. Tak je dan! Kedar pa na večer vse potihne, tedaj se pa oglasi božji pevec — neznatni slavček v bližnji meji in poje rajski tičici podobno, da bi ga človek kar poslušal in poslušal; da, še za ponočne netopirje se ne zmeniš dosti, ki ti predrzno memo ušes švigajo!

(**Kmetijsko potovalno predavanje**) imel bode v nedeljo 26. t. m. tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc dopoludne po službi božji na Premu in popoludne po cerkvenem opravilu v Košani.

(**Nasténski zemljevid**) Kamniškega okraja za šolsko porabo narisal je ondašnji naučitelj g. Valentin Burnik. C. kr. deželni šolski sovet je tisti zemljevid odobril spoznavši ga sposobnega za učilo po šolah v Kamniškem šolskem okraji.

(**V Gorico pride**) mil. g. Feliński, nadškof v Varšavi. Ruska vlada ga je o svojem času pregnala v Astrahan. Po dolgoletnem zaporu se je, kakor poroča neki pred nami ležeči poljski časnik, pred dvemi leti povrnil v svojo domovino. Nam se pa piše, da bo začetkom majnika prišel v Gorico iskat zdravja; prebival bode v poslopji, ki je lastnina podpornega društva Gorica-Meranskega.

Telegrami.

Dunaj, 22. aprila. Prestolni govor sklepaje državni zbor izreka priznanje delovanju zbornic in z zadovoljnostjo omenja povzdigo poduka zlasti obrtnijskega, razširjanja volilne pravice, zboljšanja kongrue, narodnogospodarskih naredeb, obrtnijskih postav, naredeb zoper povodenj, na Tirolih in Koroškem, kterih bo nadaljevati v druzih deželah, najpred v Galiciji, poštnih hranilnic, železnic, priznava vgoden vspeh prizadevanja za odpravo državnega primanjkljeja, povdarja enako skrb za vse narode in sklepa, da bo vlada nadaljevala vladanje po dosedanji poti.

Budapešt, 22. aprila. Po več dnevni debati sprejela je dolenja zbornica z 219 proti 133 glasovi preosnovo gorenje zbornice, tako, kakor jo je sostavila gorenja zbornica.

London, 22. aprila. V Obeh zbornicah stavila sta se predloga za 11 milijonov funtov kredita; od teh se bode določilo $4^1/_2$ milijona za Sudan, ostanek bode pa za splošne priprave drugod. Granville in Gladstone pojasnjevala sta proti koncu sedanji politični položaj; rekla sta, da vlada prav srčno želi z vsemi državami v miru živeti in z mirnimi sredstvi pravično in častno vsako medsobojno sedanjo ali bodočo spletko rešiti. Gladstone je predlagal razpravo o dovoljenji kredita na bodoči ponedeljek. „Standard“ pravi, da so včeraj po donkončanem ministerskem sovetu v Petrograd poslali telegram, v kterem zahtevajo vnovič, da naj se postopanje generala Komarova opravči. „Daily News“ pravi, da je vsled Lumsdenovega telegrama kriza bolj resnobna, kakor poprej.

Otava, 21. aprila. Kanadski vstaši polastili so se trdnjavice Pitt. Bati se je, da so branitelji njeni vsi pobiti.

Kahira, 21. aprila. Vstaši so zapustili Berti in Sani in so se zgubili proti Berberju. Berberci so se pa vsi proti Mahdiju dvignili.

Tujci.

20. aprila.

Pri *Maliči:* Ed. Weiss, trg. z lesom, z Dunaja. — Rusmann, Prodnigg, Samek, Heinrich, Supančič, Hertz, trgovci, z Dunaja. — Buchler, trgovec, iz Prage. — Schmidthofen, trgovec, iz Trsta. — R. Fischel, trgovec, iz Karlovca.

Pri *Slonu:* Schuster, ravnatelj, iz Gradca. — Franc Gerlz, trgovec, s soprogo, iz Pišeca. — Janez Petrovit, trg. pot., iz Trsta. — B. Globočnik, trg. pot., iz Kranja. — Josip Demša, posestnik, iz Železnikov.

Pri *Bavarskem dvoru:* Poliacco in Spelar, zasebnika, iz Trsta. — Josip Pettauer, trg. pot., iz Kamnika.

Pri *Južnem kolodvoru:* Anton Lehrmann, uradnik, z družino, iz Lienza. — Janez Matavič, zasebnik, iz Trbiža. — Josip Gerlušnik, s soprogo, iz Ljubljane.

Pri *Avstrijskemu caru:* Josip Bekar, duhovnik, iz Sežane. — Josip Detoni, posestnik, iz Trsta. — Marija in Ana Dornik, Fany Bait, iz Tržiča.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

22. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl.	90	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81 „	45	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105 „	30	„
Papirna renta, davka prosta	96 „	50	„
Akcije avstr.-ogerske banke	856 „	—	„
Kreditne akcije	281 „	70	„
London	126 „	15	„
Srebro	— „	—	„
Franceoski napoleond.	9 „	96	„
Ces. cekini	5 „	88	„
Nemške marke	61 „	65	„
Od 21. aprila.			
Ogerska zlata renta 6%	— gl.	—	kr.
„ „ „ 4%	94 „	70	„
„ papirna renta 5%	90 „	30	„
Akcije anglo-avstr. banke . 200 gld.	98 „	—	„
„ Länderbanke	98 „	80	„
„ avst.-oger. Lloyda v Trstu	559 „	—	„
„ državne železnice	302 „	75	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	213 „	75	„
4% državne srečke iz l. 1854 . 250 gl.	126 „	—	„
4% „ „ „ „ 1860 . 500 „	139 „	25	„
Državne srečke iz l. 1864 . 100 „	170 „	50	„
„ „ „ „ 1864 . 50 „	170 „	—	„
Kreditne srečke . 100 „	179 „	25	„
Ljubljanske srečke . 20 „	23 „	50	„
Rudolfove srečke . 10 „	18 „	75	„
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	112 „	75	„

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 44 gl., Rio 44, St. Domingo 56, Portorico 75, Cejlon 66—125, biserna 90, Java 57, Mokka 87—100.

Sladkor po 20.25—27.50 gld.

Dišave: poper 90 gl., žbice 70.

Južno sadje: dateljni 23, fige iz Kalamate 16, iz Smirne 25, rozine 16, pomoranče 2.50, limone 2 za vsak zaboj, rožiči 6, mandeljni 76.

Olje: laško 65—100 gl., albansko 41—48, dalmatinsko 43, angleško 31, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 140—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 70, zajčje sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 112, isterska 110.

Bombaž: amerikanski 75, indiški 54.

Ježice po 22—28 gl.

Mast: maslo 95—100, angleška 50.50, ogerska 59, špeh 51.50.

Zito: pšenica ruska 9.50—10.—, laška 9.25, koruza 6.50, rž 7.50, oves 9, fižol 10, grah 11—15, riž laški 14—21, indiški 12.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Hlapec,

kteri zná kmetijska dela in je poštenega zadržanja, sprejme se o sv. Jurji v farovžu; kje? pové vredništvo „Slovenca“. Bolj priletni in zvedeni, ki so že v farovžu služili, imajo prednost. (3)

Umetne (9)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem amerikanskem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije**

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega mostu, I. nadstropje.

Služba cerkovnika in orgljavca, (3)

ki je lahko tudi oženjen, je na ponudbo. Dohodki so srednji. Kdor si take službe želí, naj se oglasi pri **farnem oskrbništvu v Javorji**, zadnja pošta Zalog.

Naroča se še lahko in tudi vsi izišli sošitki dobivajo se v **„Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.**

Vsebina X. zvezka: Text: Der schwarze Geist. Eine Sage aus den Kirgisenländern in Asien. Von Waska Welikoff (Fortsetzung). — Alexander Soltwedel. (Lübisch). Gedicht von Ulrich von der Ulenhorst. — Eine alte Jungfer. Von M. Maryan (Schluss). — Aus meiner Soldatenzeit. Von J. T. Kujawa. Marsch- und Quartierabenteuer (Fortsetzung). — Zur Erinnerung an Johann Sebastian Bach. — Jenny, der Rothstrumpf. Von A. de Resananet. Mit Autorisation des Verfassers, übersetzt von L. v. H. — Die Zähne und ihre Pflege. Von Dr. Friedrich. — Die deutsche Besitzung Capitailand in Westafrika. — Ostern im Kreml zu Moskau. Von Fr. Wilhelm Gross. — Allerlei. — Illustrationen: Der Mondsee und Schafberg im Salzkammergut. Orginalzeichnung von H. Heubner. — Johann Sebastian Bach. Nah einem in der Thomasschule in zu Leipzig befindlichen Oelgemälde von Hausmann. — Einfügung des Schlussstein in das Washington-Denkmal. An Ort und Stelle aufgenommen von S. H. Nealy. — Im Wonnemonat zu München. — Hieronymus Holzschuher. Gemalt von Albrecht Dürer. — Aelterer Mann von Ruluana auf Neubritanien. Nach dem Leben photographirt. — Junges Mädchen von der Insel Mioko. Nach dem Leben photographirt. — Papuakrieger von Ruluana auf Neubritanien. Mach dem Leben photographirt. — Die Bestandtheile der Duk-Duk-Tanzmaske. — Papuadorf auf den Admiralitätsinseln. — Das Duk-Duk-Tanzfest der Papuas auf der Insel Mioko in der Herzog York-Gruppe. — Der Unamula-Wasserfall auf der Nordostspitze von Neu-Britannien. — Vor dem Asyl für Obdachlose in Berlin. Originalzeichnung von E. Hosang. — Kerryberge am Dubrika an der Westküste Afrika's. Nach einer Oelskizze von H. Klinhöfor. — Zarte Sehnsucht, süsses Hoffen.

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal in ima v zalogi sledeče (2)

knjige in knjižice

za ljudske šole in učitelje:

a) **Praktično metodiko**	cena — gl.	80	kr.
b) **Prvi poduk**	„ — „	60	„
c) **Fiziko in kemijo**	„ — „	60	„
č) **Prirodopis**	„ — „	56	„
d) **Zemljepis**	„ — „	26	„
e) **Geometrijo**	„ — „	24	„
f) **Malo fiziko**	„ — „	23	„
g) **Domovinoslovje**	„ — „	20	„
h) **Pripovesti iz zgod. Štajerske**	„ — „	6	„
i) **Opis krškega okraj. glav.**	„ — „	30	„
j) **Zgodovina štaj. Slovencev**	„ 1 „	20	„

Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne **pisanke** in **risanke**, mali slovenski **zemljevid kranjske dežele** z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški **zemljevid Avstrijsko-Ogerske**, cena 1 kr., in **zemljevid Krškega okrajnega glavarstva**, cena 5 kr.

Kava

od (9)

Lübbers & Wallisa v Hamburgu.

Kot posebnost ponudimo sedaj po jako znižani ceni v poštnih zavitkih po $4^3/_4$ kilo proti povzetji (franko) sledeče vrste kave:

Pravi arabski Mocca, močan	gl. 4.75
Java Menado, rujav, jako fin	„ 4.70
Java Preciuger, rujav, močan	„ 4.65
Goldjava, ff., po gl. 4.50 in	„ 3.90
Plantagen Ceylon, višnjevkast, jako močan	„ 4.50
Ceylon Perl, izdaten	„ 4.60
Portorico, temno-višnjevkast, močan	„ 4.50
Costarico, modro-zelenkast, prelep	„ 4.05
Laguayra, višnjevkast, prav lep	„ 3.95
Guatemala, zelenkast	„ 3.75
Guatemala Perl, zelenkast, močan	„ 4.—
Cuba, priljubljen, močan, lep	„ 4.—
Perlmocca, polnodišeč	„ 3.75
Zelen Java, jedrnat	„ 3.75
Campinas, prav močan, po gl. 3.80 in	„ 3.40
Santos, „ „ „ „ 3.50 „	„ 3.30
Rio, čist, okusen	„ 3.10
Afrikanski Mocca, polno-jedrnat	„ 2.80

Izdajatelj in odgovorni vrednik *Jožef Jerič.*

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.